

Asia: VN/23332/2026

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Lausunnonantajan lausunto

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

Kuluttajaliitto ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta antaa työ- ja elinkeinoministeriölle kirjallinen lausunto otsikkoasiasta. Kuluttajaliitto esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Kuluttajaliitto pitää esitysluonnoksessa ehdotettua 0,5 megawatin raja-arvoa perusteltuna riittävän kattavan tilannekuvan saamiseksi. Lisäksi raja on yhdenmukainen Euroopan unionin datakeskusten energiatehokkuusraportoinnissa käytetyn kynnysarvon kanssa.

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

Kuluttajaliitto katsoo, että ilmoitusvelvollisuuden ajoittaminen investointipäätöksen jälkeen ja ennen rakentamisen aloittamista palvelee hyvin tilannekuvan muodostamista mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja kuitenkin niin, että tiedot hankkeesta ja sen toteutumisesta ovat jo riittävän luotettavia.

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

-

Muutoksista ilmoittaminen ja muutossilmoitusten ajankohta (7 §)

-

Huoltovarmuuskedon tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

-

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

Lakiehdotuksen suunniteltu voimaantulo on 1.1.2027, jonka jälkeen ilmoitus tulisi tehdä uusista datakeskushankkeista ennen rakentamisen aloittamista. Lisäksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin puolen vuoden siirtymäajasta voimaantulohetkellä jo rakentamisvaiheessa tai toiminnassa oleville datakeskuksille. Näin ollen Kuluttajaliitto tulkitsee, että 30.6.2027 jälkeen rekisteristä olisi jo saatavilla ensimmäinen ajantasainen tilannekuva. Ensimmäinen julkinen datakeskuksia koskeva yhteenveto on pykälän 3 momentin mukaan säädetty kuitenkin julkaistavaksi vasta 29.2.2028. Kuluttajaliitto ehdottaa, että ensimmäinen julkinen tilannekuvayhteenveto julkaistaisiin jo aiemmin, jos mahdollista.

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

-

Muut esitystä koskevat huomiot

Kuluttajaliitto kannattaa esitysluonnosta ja sen tavoitteita. Kuten ehdotuksesta käy ilmi, kansallisista datakeskusinvestoinneista ei ole tällä hetkellä olemassa kattavaa ja ajankohtaista tilannekuvaa, ja riittävän ja ajantasaisen tiedon hankkiminen on oleellista erityisesti huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmasta. Datakeskusinvestointien kasvu Suomessa on herättänyt myös laajaa yhteiskunnallista keskustelua, ja Kuluttajaliitto korostaakin tiedonsaannin ja tilannekuvasta tiedottamisen tärkeyttä paitsi viranomaisille, myös kotitalouksille.

Nieminen Nuppu
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf